

Sygn. akt V CSK 525/12

POSTANOWIENIE

Dnia 27 listopada 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Kozłowska (przewodniczący)

SSN Irena Gromska-Szuster (sprawozdawca)

SSN Wojciech Katner

w sprawie z wniosku Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w T.
przy uczestnictwie G. C.
o stwierdzenie zasiedzenia służebności,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 27 listopada 2013 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy
od postanowienia Sądu Okręgowego w K.
z dnia 26 kwietnia 2012 r.,

**uchyla zaskarżone postanowienie i przekazuje sprawę
Sądowi Okręgowemu w K. do ponownego
rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 26 kwietnia 2012 r. Sąd Okręgowy oddalił apelację wnioskodawcy od postanowienia Sądu pierwszej instancji oddalającego wniosek Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej spółki z o.o. o stwierdzenie nabycia przez zasiedzenie z dniem 23 grudnia 2008 r. służebności gruntowej szczegółowo opisanej we wniosku, odpowiadającej służebności przesyłu, na nieruchomości uczestnika postępowania G. C.

Sądy ustaliły między innymi, że właścicielem nieruchomości, po której przebiega ciepłociąg należący do przedsiębiorstwa wnioskodawcy, jest uczestnik postępowania G. C., który nabył jej własność w drodze dziedziczenia po rodzicach.

Okręgowa Dyrekcja Rozbudowy Miast i Osiedli Wiejskich w T., jako inwestor zastępczy miasta T. wybudowała w latach 1970-1976 r. magistralę ciepłowniczą, obejmującą przedmiotowy ciepłociąg, a następnie przekazała go do majątku poprzednika prawnego wnioskodawcy, którym było przedsiębiorstwo państwowe: Okręgowe Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej. W 1982 r. utworzono Wojewódzkie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w K., obejmujące zasięgiem również T. Działalność tego Przedsiębiorstwa ustała z dniem 31 sierpnia 1991 r. i na jego bazie, w wyniku podziału utworzono z dniem 1 września 1991 r. jedenaście samodzielnych przedsiębiorstw państwowych, w tym Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w T. Decyzją Wojewody K. z dnia 7 kwietnia 1993r. zostały przekazane na rzecz gminy T. i innych gmin na współwłasność składniki mienia przedsiębiorstwa państwowego należące do Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej w T. Uchwałą Rady Miejskiej w T. z dnia 24 czerwca 1993r. Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w T. zostało przekształcone w spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością, a w dniu 16 grudnia 1993r. Rada Miejska w T. podjęła uchwałę o przystąpieniu gminy do tej spółki na mieniu niepodzielnym Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej, które zostało zlikwidowane z dniem 30 października 1996 r. Uchwałą Zgromadzenia Wspólników Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej spółki z o.o. w T. z dnia 7 czerwca 1997 r. stwierdzono, że spółka ta wstępuje w prawa i obowiązki zlikwidowanego państwowego Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej w T. w zakresie wynikającym z bilansu zamknięcia przedsiębiorstwa na dzień 31 grudnia 1996r. W dniu 17

października 1998 r. Zebranie Wspólników spółki z o.o. Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w T. podjęło uchwałę, na mocy której mienie należące do Gminy T. zostało wniesione aportem do tej spółki.

Sądy obu instancji oddalając wniosek o zasiedzenie uznały, że nie upłynął wymagany okres samoistnego posiadania służebności, gdyż brak podstaw do doliczenia do okresu zasiedzenia posiadania poprzedników prawnych wnioskodawcy.

Sąd drugiej instancji wywiódł, że w okresie obowiązywania art. 128 k.c., tj. do dnia 31 stycznia 1989 r., gdy przedsiębiorstwa państwowe wykonywały jedynie zarząd mieniem Skarbu Państwa, posiadaczem mienia, w tym służebności był Skarb Państwa, a więc nie można uznać, że w tym okresie przedsiębiorstwo państwowe władało nieruchomością w zakresie odpowiadającym treści służebności przesyłu. Niezależnie od tego stwierdził, że nie mogło w ogóle dojść do zasiedzenia służebności gruntowej przesyłu, gdy zarówno właścicielem nieruchomości obciążonej jak i posiadaczem służebności przesyłu oraz właścicielem nieruchomości władnącej był Skarb Państwa. W konsekwencji okres do dnia 1 lutego 1989 r. nie może być w takim wypadku doliczony do czasu obecnego posiadania.

Wskazał, że dopiero od dnia 1 lutego 1989 r. przedsiębiorstwo państwowe będące poprzednikiem prawnym wnioskodawcy mogło nabyć służebność przesyłu na swoją rzecz, a nie na rzecz Skarbu Państwa, jednak okres posiadania prowadzący do zasiedzenia służebności rozpoczął się od dnia 1 października 1990 r. w wyniku skreślenia z tym dniem art. 177 k.c., uniemożliwiającego zasiedzenie nieruchomości państwowej. Zgodnie z art. 10 ustawy z 28 lipca 1990 r. nowelizującej kodeks cywilny (Dz. U. Nr 55, poz. 321, dalej: „ustawa nowelizacyjna z 28 lipca 1990 r.”), do okresu zasiedzenia, który rozpoczął się od dnia 1 października 1990 r. mógł być jednak doliczony tylko okres posiadania służebności gruntowej poprzednika prawnego wnioskodawcy liczony jedynie od dnia 1 lutego 1989 r. do dnia 30 września 1990 r.

Zdaniem Sądu Okręgowego dopiero z dniem 7 kwietnia 1993 r., gdy wydana została decyzja Wojewody K. o przekazaniu Gminie T. mienia państwowego

Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej w T., można uznać poprzedników prawnych wnioskodawcy za posiadacza samoistnego służebności gruntowej, ponieważ miarodajny jest moment objęcia jej w posiadanie, co nastąpiło na mocy tej decyzji administracyjnej. Z tych względów, niezależnie od dobrej czy złej wiary posiadacza, wniosek o zasiedzenie służebności przesyłu nie mógł być uwzględniony, z uwagi na to, że nie upłynął jeszcze termin prowadzący do zasiedzenia.

Sąd Okręgowy stwierdził również, że ponieważ zgodnie z art. 305¹ k.c. służebność przesyłu może być ustanowiona jedynie na rzecz przedsiębiorcy, którego własność stanowią urządzenia przesyłowe, nie można zaliczyć do okresu koniecznego do zasiedzenia służebności okresu od 7 kwietnia 1993 r. do 17 października 1998 r., ponieważ w tym czasie współwłaścicielem mienia komunalnego należącego do Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej w T. było dziewięć gmin, w tym Gmina T. W tym okresie zatem Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej, poprzednik prawny wnioskodawcy, nie było właścicielem, a jedynie użytkownikiem linii przesyłowych zajmującym się ich konserwacją, renowacją i naprawami, a więc wykonywanie czynności w zakresie służebności miało charakter zależny, wobec czego okresu tego nie można zaliczyć do czasu niezbędnego do zasiedzenia.

Niezależnie od tego Sąd Okręgowy stwierdził, że wnioskodawca nie był samoistnym posiadaczem służebności przesyłu, bowiem nie miał woli posiadacza i jej uzewnętrznienia, o czym świadczy podjęcie przez niego działań mających na celu zawarcie z uczestnikiem umowy dzierżawy spornego pasa gruntu, co wskazuje na to, że miał świadomość braku tytułu prawnego do korzystania ze służebności oraz braku podstaw do korzystania z urządzeń przesyłowych.

W skardze kasacyjnej opartej na pierwszej podstawie wnioskodawca zarzucił niewłaściwe zastosowanie art. 172 § 2 w zw. z art. 292 i art. 305¹ k.c. przez nie doliczenie okresu posiadania służebności przed dniem 1 lutego 1989 r. oraz w okresie od dnia 7 kwietnia 1993r. do dnia 17 października 1998 r., co doprowadziło do przyjęcia, że wnioskodawca nie posiadał służebności przez wymagany okres 30 lat oraz niewłaściwe zastosowanie art. 352 k.c. przez przyjęcie, że wnioskodawca nie był posiadaczem samoistnym służebności.

Wnosił o uchylenie zaskarżonego postanowienia i zmianę orzeczenia Sądu pierwszej instancji przez uwzględnienie wniosku, ewentualnie uchylenie postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, przy uwzględnieniu w obu wypadkach wniosku o zasądzenie kosztów postępowania za wszystkie instancje.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wnioskodawca wskazał, jako datę nabycia przez zasiedzenie służebności gruntowej przesyłu, dzień 23 grudnia 2008r., a więc datę po wejściu w życie ustawy z dnia 30 maja 2008 r. (Dz. U. Nr 116, poz. 731) zmieniającej kodeks cywilny przez dodanie art. 305¹ – 305⁴, która weszła w życie z dniem 3 sierpnia 2008 r. Przedmiotem wniosku jest zatem służebność przesyłu, a nie służebność gruntowa odpowiadająca służebności przesyłu, którą można było nabyć przez zasiedzenie przed dniem 3 sierpnia 2008r., natomiast po tym dniu można nabyć przez zasiedzenie służebność przesyłu określoną w powyższych przepisach. Jak wskazał Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 22 maja 2013 r. III CZP 18/13 (jeszcze nie publ.), przed wejściem w życie art. 305¹ – 305⁴ k.c. dopuszczalne było nabycie przez zasiedzenie na rzecz przedsiębiorcy służebności gruntowej odpowiadającej treścią służebności przesyłu i okres występowania na nieruchomości, przed dniem wejścia w życie powyższych przepisów, stanu faktycznego odpowiadającego treści służebności przesyłu, podlega doliczeniu do czasu posiadania wymaganego do zasiedzenia tej służebności. Przedmiotem rozstrzygnięcia Sądu powinno być zatem to, czy wnioskodawca nabył przez zasiedzenie służebność przesyłu określoną w art. 305¹ - 305⁴ k.c., a nie służebność gruntową odpowiadającą służebności przesyłu.

Należy podkreślić, że ponieważ, zgodnie z art. 305⁴ k.c. do służebności przesyłu stosuje się odpowiednio przepisy o służebnościach gruntowych, a zgodnie z art. 292 k.c. do nabycia przez zasiedzenie służebności gruntowej, przepisy o nabyciu własności nieruchomości przez zasiedzenie stosuje się również tylko odpowiednio- w orzecznictwie Sądu Najwyższego jednolicie przyjmuje się, że posiadania prowadzącego do zasiedzenia służebności gruntowej nie należy utożsamiać z posiadaniem prowadzącym do nabycia przez zasiedzenie własności nieruchomości. Zgodnie z art. 352 k.c., kto faktycznie korzysta z cudzej

nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści służebności, jest posiadaczem służebności, a do posiadania służebności przepisy o posiadaniu rzeczy stosuje się tylko odpowiednio. Przy ocenie posiadania prowadzącego do zasiedzenia służebności gruntowej chodzi o faktyczne korzystanie z gruntu w takim zakresie i w taki sposób, w jaki czyniłaby to osoba, której przysługuje służebność, zaś władanie w zakresie służebności gruntowej kwalifikuje się, zgodnie z art. 336 k.c. jako posiadanie zależne (porównaj między innymi wyrok Sądu Najwyższego z dnia 31 maja 2006 r. IV CSK 149/05 i postanowienie z dnia 5 czerwca 2009 r. I CSK 392/08, niepubl.).

Wystarczające zatem do nabycia służebności gruntowej przez zasiedzenie jest opisane wyżej posiadanie, odpowiadające treścią posiadaniu zależnemu, a nie posiadanie odpowiadające treścią posiadaniu samoistnemu nieruchomości, jak w istocie przyjął w rozpoznawanej sprawie Sąd Okręgowy, odmawiając posiadaniu służebności przez wnioskodawcę charakteru posiadania samoistnego prowadzącego do zasiedzenia służebności przesyłu.

Podobnie błędne jest stanowisko Sądu stwierdzające, iż wnioskodawca nie był samoistnym posiadaczem służebności przesyłu dlatego, że podjął działania mające na celu zawarcie z uczestnikiem umowy dzierżawy spornego pasa gruntu. Również w tym przedmiocie w orzecznictwie Sądu Najwyższego jednolicie przyjmuje się, że samoistny posiadacz nieruchomości, znajdujący się na drodze do jej zasiedzenia, nie traci cech takiego posiadacza przez to, że zwraca się do właściciela z ofertą kupna nieruchomości, ponieważ takie zachowanie nie wpływa na zamiar władania nią jak właściciel, lecz świadczy jedynie o tym, że posiadacz ma świadomość braku tytułu prawnego do nieruchomości i zmierza do jego wcześniejszego uzyskania, niezależnie od ewentualnego zasiedzenia w przyszłości, a zatem może wpływać tylko na ocenę jego dobrej lub złej wiary (porównaj między innymi postanowienia z dnia 18 maja 1997 r. III CKN 79/97, z dnia 5 grudnia 2002 r. I CKN 1182/00, z dnia 15 października 2010 r. V CSK 65/10 i z dnia 14 października 2011 r. III CSK 251/10, niepubl.). Podejmowanie przez wnioskodawcę prób mających na celu uregulowanie korzystania przez niego z nieruchomości uczestnika, a więc podejmowanie działań zmierzających do zawarcia z uczestnikiem umowy dotyczącej korzystania z jego nieruchomości

w oznaczonym zakresie związanym z konserwacją urzędzeń przesyłowych, nie pozbawiło zatem posiadania wnioskodawcy charakteru posiadania w zakresie służebności przesyłu, we wskazanym wyżej rozumieniu określonym w art. 292 w zw. z art. 336 k.c.

Za bezprzedmiotowe natomiast należy uznać - na gruncie ustaleń faktycznych poczynionych w sprawie, którymi Sąd Najwyższy jest związany (art. 398¹³ § 2 k.p.c.) – rozważania Sądu Okręgowego dotyczące niemożności nabycia przez zasiedzenie służebności przesyłu w sytuacji, gdy zarówno właścicielem nieruchomości obciążonej jak i posiadaczem służebności przesyłu oraz właścicielem nieruchomości władnącej był Skarb Państwa. Oczywiście w takiej sytuacji w ogóle niemożliwe jest zasiedzenie służebności gruntowej (w tym służebności przesyłu), gdyż nie można zasiedzieć służebności gruntowej na własnej nieruchomości (porównaj między innymi postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 2009 r. I CSK 495/08, niepubl.), jednak brak podstaw do stwierdzenia, że taka sytuacja występuje w rozpoznawanej sprawie skoro nie ustalono w niej, że nieruchomość, po której przebiega przedmiotowy ciepłociąg, stanowiła kiedykolwiek w okresie prowadzącym do zasiedzenia służebności, własność Skarbu Państwa, gminy, czy któregoś z poprzedników prawnych wnioskodawcy, natomiast ustalone zostało, iż nieruchomość ta była własnością rodziców uczestnika postępowania a obecnie jest jego własnością.

Nie jest także uzasadniony wniosek Sądu o nie upłynięciu jeszcze czasu koniecznego do zasiedzenia służebności, wywodzony z treści art. 10 ustawy nowelizacyjnej z dnia 28 lipca 1990 r. oraz skreślenia z dniem 1 października 1990 r. art. 177 k.c. Przepis art. 10 wskazanej ustawy nowelizacyjnej nie ma bowiem zastosowania do ustalonego w sprawie stanu faktycznego, gdyż nie miałyby do niego zastosowania także uchylony art. 177 k.c. Jak wskazał Sąd Najwyższy w postanowieniach z dnia 11 grudnia 2008 r. ,II CSK 314/08 i z dnia 3 lutego 2010 r., II CSK 465/09 (niepubl.), założeniem regulacji zawartej w art. 10 ustawy nowelizacyjnej było ułatwienie zasiedzenia służebności gruntowych na nieruchomościach państwowych osobom, które posiadały takie służebności przed dniem 1 października 1990 r. i zachowały ich posiadanie także w tym dniu, a dotąd nie mogły ich nabyć przez zasiedzenie jedynie ze względu na zakaz zawarty w art.

177 k.c. W rozpoznawanej sprawie natomiast, jak wskazano wyżej, brak jakichkolwiek ustaleń wskazujących, że nieruchomości, przez którą przebiega przedmiotowy ciepłociąg, stanowiąca obecnie własność uczestnika, a poprzednio jego rodziców, była kiedykolwiek własnością Skarbu Państwa. Przepis art. 177 k.c. nie był zatem przeszkodą w nabyciu przez zasiedzenie służebności przesyłu na tej nieruchomości.

Podobnie nie jest trafne stanowisko Sądu Okręgowego, że ze względu na treść art. 128 k.c., do okresu posiadania służebności przesyłu przez wnioskodawcę nie można doliczyć okresu posiadania sprzed 1 lutego 1989 r., gdy posiadaczem służebności przesyłu było przedsiębiorstwo państwowe - poprzednik prawny wnioskodawcy. W orzecznictwie Sądu Najwyższego jednolicie przyjmuje się możliwość takiego doliczenia na podstawie art. 176 k.c. W orzeczeniach z dnia 16 października 1961 r. I CO 20/61 (OSN z 1962 r., poz.4), z dnia 15 kwietnia 1966r. I CR 80/66 (OSNC z 1967 r., nr 2, poz. 24), z dnia 17 grudnia 2008 r. I CSK 171/08 (OSNC z 2010 r., nr 1, poz. 15), z dnia 15 stycznia 2009 r. I CSK 333/07, z dnia 13 października 2011 r. V CSK 502/10 i z dnia 12 stycznia 2012 r. IV CSK 183/11 (niepubl.), Sąd Najwyższy stwierdził, że ponieważ w stosunkach zewnętrznych, wobec osób trzecich, przedsiębiorstwo państwowe także przed 1 lutego 1989 r. było posiadaczem w rozumieniu art. 336 i art. 352 § 1 k.c., mogło być uznane za posiadacza samoistnego służebności odpowiadającej służebności przesyłu i jego posiadanie takiej służebności mogło być doliczone do posiadania wykonywanego już po tej dacie. Przeważa jednak stanowisko, że ze względu na treść art. 128 k.c., przed dniem 1 lutego 1989 r. przedsiębiorstwo państwowe nie mogło być posiadaczem samoistnym nieruchomości lub służebności gruntowych, gdyż był nim Skarb Państwa, w którego imieniu i na rzecz władalo nieruchomością lub służebnością przedsiębiorstwo państwowe, które w istocie było tylko dzierżycielem służebności, co jednak nie stanowi przeszkody do przyjęcia, że osoba prawna, która przed 1 lutego 1989 r., mając status państwowej osoby prawnej nie mogła nabyć, także w drodze zasiedzenia własności nieruchomości ani służebności przesyłu, może do okresu samoistnego posiadania wykonywanego po 1 lutego 1989 r., gdy już mogła posiadać we własnym imieniu i nabyć przez zasiedzenie na swoją rzecz, doliczyć okres posiadania sprzed tej daty,

wykonywanego w imieniu i na rzecz Skarbu Państwa przez nią samą lub jej poprzedników prawnych, jeżeli nastąpiło przeniesienie posiadania w sposób określony w art. 348-351 k.c. (porównaj między innymi wyroki z dnia 31 maja 2006 r. IV CSK 149/05 i z dnia 8 czerwca 2005 r. V CK 680/04 oraz postanowienia z dnia 25 stycznia 2006 r. I CSK 11/05, z dnia 10 kwietnia 2008 r. IV CSK 21/08, niepubl. i z dnia 17 grudnia 2008 r. I CSK 171/08, OSNC 2010/1/15). Sąd Najwyższy wskazywał też okoliczności, które mogą świadczyć o przeniesieniu posiadania, w rozumieniu art. 348-351 k.c., stwierdzając, że poza decyzją uwłaszczeniową lub komunalizacyjną może to być również zwykłe wydanie przedmiotu posiadania podmiotowi, który przed 1 lutego 1989 r. był posiadaczem zależnym lub dzierżycielem służebności (porównaj między innymi postanowienie z dnia 14 października 2011 r. III CSK 251/10, niepubl.).

W konsekwencji więc trafne są kasacyjne zarzuty naruszenia art. 352 k.c. przez przyjęcie, że wnioskodawca nie był posiadaczem samoistnym służebności gruntowej oraz art. 172 § 2 w zw. z art. 292 i art. 305¹ k.c. przez przyjęcie, iż niedopuszczalne było doliczenie do okresu jego posiadania okresu posiadania służebności gruntowej przez jego poprzednika prawnego- przedsiębiorstwo państwowe sprzed 1 lutego 1989 r., a do przeniesienia posiadania służebności doszło dopiero z dniem 7 kwietnia 1993 r. na podstawie decyzji komunalizacyjnej.

Trudno również podzielić stanowisko Sądu Okręgowego o niedopuszczalności doliczenia także okresu posiadania służebności od dnia 7 kwietnia 1993 r. do dnia 17 października 1998 r. z uwagi na to, że w tym okresie poprzednik prawny wnioskodawcy: Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w T. nie było właścicielem urządzeń przesyłowych, których współwłaścicielami było kilka gmin, w tym gmina T., a zgodnie z art. 305¹ k.c. służebność przesyłu może być ustanowiona jedynie na rzecz przedsiębiorcy, będącego właścicielem urządzenia przesyłowego położonego na cudzej nieruchomości. Sąd uznał również, że w tej sytuacji Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej było jedynie użytkownikiem urządzeń i zajmowało się ich konserwacją, a zatem jego posiadanie w zakresie służebności miało charakter zależny, a nie samoistny.

Nie ulega wątpliwości, że zgodnie z art. 305¹ k.c., służebność przesyłu można ustanowić jedynie na rzecz przedsiębiorcy, którego własnością są wchodzące w skład jego przedsiębiorstwa urządzenia przesyłowe, których dotyczy służebność. Przepis art. 305¹ k.c. odwołuje się w tym zakresie do art. 49 § 1 k.c., natomiast składniki majątkowe przedsiębiorstwa określone są w art. 55¹ k.c. W chwili ustanawiania służebności przesyłu, jak również w chwili, gdy upłynął okres prowadzący do zasiedzenia takiej służebności, przedsiębiorstwo, na rzecz którego służebność jest ustanawiana lub na rzecz którego sąd stwierdza nabycie jej przez zasiedzenie, musi być zatem właścicielem urządzenia przesyłowego, wchodzącego w skład tego przedsiębiorstwa. Jeżeli jednak dochodzi do zasiedzenia takiej służebności w wyniku jej posiadania przez określony czas, w tym doliczenia okresu posiadania przedsiębiorstwa państwowego lub komunalnego, będącego poprzednikiem prawnym obecnego posiadacza, wymaganie to musi być rozumiane w sposób odpowiadający zasadom kolejnych przekształceń własnościowych mienia takiego przedsiębiorstwa. Stosując rozumowanie analogiczne jak w przypadku doliczenia okresu posiadania służebności sprzed 1 lutego 1989 r., gdy przedsiębiorstwo państwowe wykonywało posiadanie w imieniu i na rzecz Skarbu Państwa, który był właścicielem jego majątku i uznawany jest za jego poprzednika, w rozumieniu art. 176 k.c., należy stwierdzić, że w sytuacji, gdy doszło do komunalizacji mienia przedsiębiorstwa państwowego na podstawie art. 5 ust. 3 ustawy z dnia 10 maja 1990 r.- przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawę o pracownikach samorządowych (Dz. U. Nr 32, poz. 191 ze zm.), urządzenia przesyłowe nadal pozostawały częścią tego przedsiębiorstwa, z tym, że od chwili komunalizacji właścicielem przedsiębiorstwa była gmina, a nie Skarb Państwa. Gmina, podobnie jak uprzednio Skarb Państwa, była zatem od chwili komunalizacji tym podmiotem, w imieniu i na rzecz którego, skomunalizowane przedsiębiorstwo władało mieniem i prawami oraz wykonywało posiadanie służebności przesyłu. W okresie tym gmina była, w rozumieniu art. 176 k.c., poprzednikiem obecnego posiadacza służebności, który władał nią w jej imieniu. Jego władanie służebnością miało taki sam charakter jak w czasie, gdy właścicielem przedsiębiorstwa był Skarb Państwa, było to posiadanie zależne odpowiadające jednak, jak wskazano wyżej,

posiadaniu prowadzącemu do zasiedzenia służebności, a zatem te same argumenty przemawiają za doliczeniem tego okresu posiadania służebności, do okresu dalszego posiadania wykonywanego po dniu 17 października 1998 r. przez wnioskodawcę, gdy gmina wniosła mienie skomunalizowanego przedsiębiorstwa aportem do spółki z o.o. stanowiącej przedsiębiorstwo wnioskodawcy. Wbrew zatem odmiennemu stanowisku Sądu Okręgowego, także okres od dnia 7 kwietnia 1993 r. do dnia 17 października 1998 r. może być doliczony na podstawie art. 176 k.c. do okresu posiadania służebności przesyłu przez wnioskodawcę.

Z tych wszystkich względów skargę kasacyjną należało uznać za uzasadnioną, co prowadziło do uchylenia zaskarżonego postanowienia i przekazania sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego (art. 398¹⁵ i art. 108 § 2 w zw. z art. 398²¹ k.p.c.).